ক্ৰম নং	নতুন প্ৰপত্ৰৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ	অংশীদাৰসকলৰ বাবে সুবিধাসমূহ
2	পূৰ্বৰ তিনিটা ভিন্ন স্তম্ভৰ অধীনত কৰ বিৰৰণ অৰ্থাৎ কৰ, চেছ, চাৰচাৰ্জৰ প্ৰতিবেদন নতুন প্ৰপত্ৰত সংগ্ৰহ কৰা মুঠ কৰ এটা একক স্তম্ভত একত্ৰিত কৰা হৈছে	এই বৈশিষ্ট্যই ব্যৱহাৰকাৰীৰ বাবে অনুসৰণ সহজ কৰি তুলিব আৰু ব্যৱহাৰকাৰীৰ সময় আৰু কষ্ট ৰাহি কৰিব।

নতুন প্ৰপত্ৰ

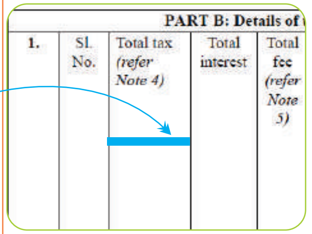

পুৰণি প্ৰপত্ৰ

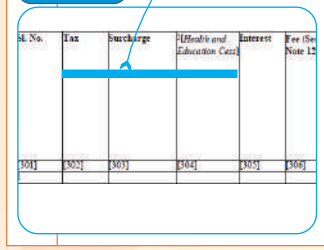

6 এই প্ৰপত্ৰ দাখিল কৰাৰ সময়সীমা হ'ল:

ত্ৰিমাসিক	সামৰি লোৱা সময়ছোৱা	ফাইলিঙৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত তাৰিখ
Q1	এপ্ৰিল-জুন	কৰ বৰ্ষৰ 31 জুলাই
Q2	জুলাই-ছেপ্টেম্বৰ	কৰ বৰ্ষৰ 31 অক্টোবৰ
Q3	অক্টোবৰ-ডিচেম্বৰ	কৰ বৰ্ষৰ 31 জানুৱাৰী
Q4	জানুৱাৰী-মাৰ্চ	কৰ বৰ্ষৰ ঠিক পিছৰ বিত্তীয় বৰ্ষৰ 31 মে'ত কৰ্তন কৰিব লাগিব

নতুন সৰলীকৃত প্ৰপত্ৰৰ মূল সুবিধাসমূহ:

- স্পষ্ট ভাষাৰ সৈতে চমু আৰু সৰলীকৃত ক্ষেত্ৰৰ জৰিয়তে কৰদাতা / কৰ্তনকাৰীৰ বাবে সুবিধা বৃদ্ধি কৰা হৈছে।
- স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে পূৰণ হোৱা ক্ষেত্ৰ আৰু ড্ৰপ ডাউনে ভুল হ্ৰাস কৰিব আৰু অনুসৰণ পদ্ধতি সহজ কৰিব।
- পুৰণি আৰু অতিৰিক্ত স্তম্ভ আঁতৰোৱাৰ দ্বাৰা কৰদাতা / কৰ্তনকাৰীৰ বাবে সুবিধা বৃদ্ধি কৰা হৈছে।
- ভুল আৰু অমিল হ্ৰাস কৰিবলৈ স্মাৰ্ট ফৰ্মৰ জৰিয়তে প্ৰক্ৰিয়াৰ স্পষ্টতা উন্নত কৰা হৈছে, যাৰ ফলত দ্ৰুত প্ৰক্ৰিয়াকৰণ হয়।

মন কৰিব:

বিত্তীয় বৰ্ষ 2025-26লৈকে (মূল্যায়ন বৰ্ষ 2026-27)লৈকে প্ৰযোজ্য প্ৰপত্ৰসমূহ আয়কৰ নিয়ম, 1962ৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হৈ থাকিব; সেই অনুসৰি বিত্তীয় বৰ্ষ 2025-26ৰ চতুৰ্থ ত্ৰৈমাসিকৰ বাবে ত্ৰিমাসিক টিডিএছ(TDS) ৰিটাৰ্ণ পূৰ্বৰ প্ৰপত্ৰ নং 24Q/26Q-ত দাখিল কৰিব লাগিব।

"সংবাদ" অধিবেশনৰ QR কোড :

কৰদাতা আৰু কৰ্তনকাৰীসকলৰ সুবিধাৰ বাবে নতুন প্ৰপত্ৰৰ খচৰা প্ৰস্তুতৰ লগত জড়িত বিষয়াৰ সৈতে "সংবাদ" অধিবেশনৰ লিংকৰ QR ক'ড প্ৰচাৰপত্ৰিকাখনৰ তলত দিয়া হৈছে। ইয়াক **প্ৰপত্ৰ নং 138 আৰু 140** (পূৰ্বৰ প্ৰপত্ৰ নং 24Q আৰু 26Q)ৰ ওপৰত সবিশেষ আলোচনাৰ বাবে উল্লেখ কৰিব পাৰিব।

প্ৰপত্ৰ 138/140ৰ ওপৰত সংবাদ অধিবেশনৰ QR কোড

INCOME TAX DEPARTMENT

আয়কৰ সঞ্চালকালয়

(জনসংযোগ, প্ৰকাশন আৰু প্ৰচাৰ)
ষষ্ঠ মহলা, ময়ুৰ ভৱন,ক'নাট চাৰ্কাছ, নতুন দিল্লী - 110001

@incometaxindiaofficial @incometaxindia.official @Income Tax India
@IncomeTaxIndia @Income Tax India Official

মাৰ্চ, 2026

ঘোষণা: এই প্ৰচাৰপত্ৰিকাখনক আইনৰ সবিশেষ বিবৃতি বুলি ধৰিব নালাগে। সবিশেষৰ বাবে সদায় আইন আৰু নিয়মৰ প্ৰাসংগিক বিধানসমূহৰ উল্লেখ কৰা উচিত

www.incometaxindia.gov.in

INCOME TAX DEPARTMENT

আয়কৰ বিভাগ

কেন্দ্ৰীয় প্ৰত্যক্ষ কৰ ব'ৰ্ড

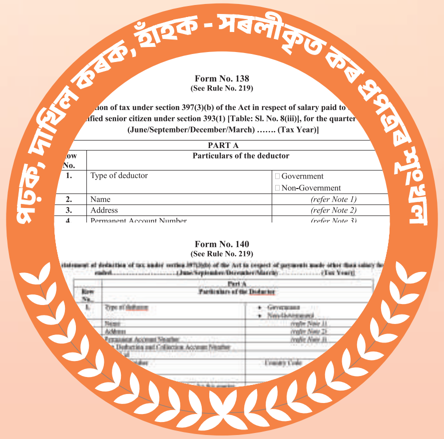

প্ৰপত্ৰ নং 138 আৰু 140 (পূৰ্বৰ প্ৰপত্ৰ নং 24Q আৰু 26Q)

স্কেন কৰক ডাউনলোড কৰক হাহক

নতুন আয়কৰ প্ৰপত্ৰ:
এটা ব্যৱহাৰকাৰী অনুকূল হাতপুথি
প্ৰপত্ৰ নং 138 আৰু 140
(পূৰ্বৰ প্ৰপত্ৰ নং 24Q আৰু 26Q)

পটভূমি:

আয়কৰ বিভাগে আয়কৰ আইন, 2025ৰ অধীনত, 1এপ্ৰিল 2026ৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ সকলো অংশীদাৰৰ বাবে আইন মানি চলাৰ সহজতা বৃদ্ধিৰ বাবে সৰলীকৃত কৰ প্ৰপত্ৰ প্ৰৱৰ্তন কৰিছে। নতুন প্ৰপত্ৰসমূহত ভুলসমূহ হ্ৰাস কৰিবলৈ আৰু অনুসৰণৰ সুবিধা হোৱাকৈ সৰল ভাষা, প্ৰামাণিককৃত প্ৰি-ফিল্ড ফৰ্মেট, আৰু প্ৰযুক্তি-চালিত প্ৰক্ৰিয়াসমূহ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।

"কৰদাতাৰ তথ্য শৃংখলাৰ" অংশ হিচাপে আমি প্ৰায়ে ব্যৱহাৰ কৰা প্ৰপত্ৰ বা সেই প্ৰপত্ৰসমূহ বাছি লৈছো যিবোৰে উল্লেখযোগ্য ব্যৱসায়িক প্ৰক্ৰিয়াৰ পুনৰ বিশ্লেষণ কৰা হৈছে। এই প্ৰচাৰপত্ৰিকাখনে **প্ৰপত্ৰ নং 138 আৰু 140** (পূৰ্বৰ প্ৰপত্ৰ নং 24Q আৰু 26Q), দৰমহা আৰু দৰমহাৰ বাহিৰেও অন্যান্য পৰিশোধৰ বাবে ত্ৰিমাসিক টিডিএছ ষ্টেটমেন্টৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰে। যোৱা পাঁচ বছৰত বছৰি 22.5লাখ মূল প্ৰপত্ৰ নং 24Q আৰু 50-55 লাখতকৈ অধিক মূল প্ৰপত্ৰ নং 26Q দাখিল কৰা হৈছে, এই প্ৰ-পত্ৰসমূহ সৰল কৰাৰ লক্ষ্য হৈছে কৰ্তনকাৰীসকলৰ বাবে অনুসৰণ সহজ কৰা, সঠিক টিডিএছ প্ৰতিবেদন নিশ্চিত কৰা, আৰু কৰদাতা আৰু বিভাগটোক একেদৰেই উপকৃত কৰা।

1 প্ৰপত্ৰ নং 138 আৰু 140 –ৰ উদ্দেশ্য:

প্ৰপত্ৰ নং 138 যিখন আয়কৰ আইন, **2025ৰ** ধাৰা 392ৰ অধীনত নিয়োগকৰ্তাসকলে কৰ্মচাৰীসকলক প্ৰদান কৰা দৰমহা আৰু ধাৰা **393(1) [তালিকা: ক্ৰমিক নং. 8 (i i i)]** ৰ অধীনত নিৰ্দিষ্ট জ্যেষ্ঠ নাগৰিকৰ আয়ৰ পৰা উৎসত কৰ্তন কৰা কৰ (টিডিএছ)ৰ প্ৰতিবেদন দিবলৈ দাখিল কৰা ত্ৰিমাসিক বিবৃতি। **প্ৰপত্ৰ নং 138** হৈছে আয়কৰ নিয়ম, 2026ৰ নিয়ম **219**-ৰ অধীনত দাখিল কৰা হয়।

প্ৰপত্ৰ নং 140 হৈছে কৰ্তনকাৰীয়ে (দৰমহা কৰ্তনকাৰীৰ বাহিৰে) দাখিল কৰা ত্ৰিমাসিক ষ্টেটমেন্ট যাতে ভাৰতীয় আৱাসিকসকলক দৰমহাৰ বাহিৰেও কৰা ধনৰ ওপৰত উৎসত কৰ্তন কৰা কৰ (টিডিএছ)ৰ প্ৰতিবেদন দিব পাৰে — যেনে সুত (প্ৰতিভূতিৰ সুতৰ বাহিৰে), কমিচন, দালাল, পেছাদাৰী মাচুল, ভাড়া, আৰু আয়-কৰ আইন, 2025ৰ বিধানৰ অধীনত অন্যান্য নিৰ্দিষ্ট পৰিশোধ। **প্ৰপত্ৰ 140 হৈছে আয়কৰ নিয়ম, 2026ৰ নিয়ম 219**-ৰ অধীনত দাখিল কৰা হয়।

2 কোনে ফাইল কৰিব লাগে:

প্ৰতিজন ব্যক্তি যিয়ে টিডিএছ কৰ্তন কৰা ধন এজন আৱাসীক পৰিশোধ কৰিবলৈ দায়বদ্ধ হয়।

3 আয়কৰ নিয়ম, 2026 অনুসৰি প্ৰপত্ৰ নং 138 আৰু 140 ৰ গাঁথনি:

প্ৰপত্ৰ নং 138 আৰু 140-ক অংশ ‘ক’ (কৰ্তনকাৰী আৰু কৰ্তনৰ বাবে দায়বদ্ধ ব্যক্তিৰ বিৱৰণ), অংশ ‘খ’ (কৰ্তন কৰা আৰু কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ ক্ৰেডিটলৈ প্ৰদান কৰা কৰ সবিশেষ), আৰু পৰিশিষ্ট হিচাপে গঠন কৰা হৈছে। অংশ ‘ক’ই চিনাক্তকৰণ, যোগাযোগ আৰু দাখিলৰ বিৱৰণ ধৰি ৰাখে, আনহাতে অংশ ‘খ’ই কৰ পৰিমাণ, চালান/হিচাপবহী মিলোৱাৰ বিৱৰণ, আৰু কৰা এনে পেমেণ্টৰ ওপৰত চৰকাৰী একাউণ্টত জমা কৰা টিডিএছৰ পেমেণ্টৰ বিৱৰণ সামৰি লয়।

পৰিশিষ্ট

প্ৰপত্ৰ নং 138 তিনিটা পৰিশিষ্ট আছে অৰ্থাৎ পৰিশিষ্ট I: চাৰিওটা ত্ৰৈমাসিকৰ বাবে দাখিল কৰা হৈছে, ত্ৰৈমাসিকৰ সময়ছোৱাত টিডিএছৰ কৰ্তনকাৰী অনুসৰি বিভাজনৰ বিৱৰণ দিয়া হৈছে। পৰিশিষ্ট II: কেৱল শেষৰ ত্ৰৈমাসিকত (Q4) দাখিল কৰা হৈছে, বিত্তীয় বৰ্ষৰ বাবে দৰমহা, কৰ্তন, আৰু সামগ্ৰিক কৰ দায়বদ্ধতাৰ বিশদ সাৰাংশ প্ৰদান কৰা হৈছে। পৰিশিষ্ট III: কেৱল শেষৰ ত্ৰৈমাসিকত (Q4) দাখিল কৰা হৈছে, পেঞ্চন আৰু সুতৰ আয় আৰু প্ৰদান কৰিবলগীয়া মুঠ কৰৰ বিৱৰণ প্ৰদান কৰা হৈছে

প্ৰপত্ৰ নং 140ত এটা একক পৰিশিষ্ট আছে, যিটো চাৰিওটা ত্ৰৈমাসিকৰ বাবে দাখিল কৰা হৈছে, যিয়ে একাধিক অংশৰ মাজেৰে কৰ্তনকৰোঁতাৰ-স্তৰৰ(ডিডাক্টী-লেভেল) টিডিএছ তথ্য সংগ্ৰহ কৰে।

4 প্ৰপত্ৰ নং 138 আৰু 140 দাখিল কৰিবলৈ কি কি সবিশেষৰ প্ৰয়োজন?

প্ৰপত্ৰ নং 138 আৰু 140 ফাইলিং কৰাৰ বাবে তলত দিয়া বিৱৰণসমূহৰ প্ৰয়োজন:

1. কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ ক্ৰেডিটত দিয়া চালানৰ কপি।
2. কৰ্তন কৰা সকলৰ পেনৰ সবিশেষ।

5 নতুন প্ৰপত্ৰৰ মূল বৈশিষ্ট্য আৰু অংশীদাৰসকলৰ বাবে সুবিধাসমূহ:

ক্ৰম নং	নতুন প্ৰপত্ৰৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ	অংশীদাৰসকলৰ বাবে সুবিধাসমূহ
1	নতুন প্ৰপত্ৰসমূহ স্মাৰ্ট আৰু ব্যৱহাৰকাৰী-অনুকূল, ট্ৰেচ কৰা প্ৰ'ফাইলৰ পৰা স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে পূৰণ হোৱা বিৱৰণ, বাস্তৱ-সময়ৰ বৈধকৰণ, ড্ৰপ-ডাউন আৰু তাৰিখ পিকাৰ, API আৰু ডাটাবেছ একত্ৰীকৰণ, চেকবক্স-ভিত্তিক প্ৰমাণীকৰণ, আৰু প্ৰামাণিককৃত নাম আৰু ঠিকনা ক্ষেত্ৰসমূহৰ জৰিয়তে ফাইলিঙৰ সহজতা প্ৰদান কৰে।	স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে পূৰণ হোৱা আৰু প্ৰযুক্ত সক্ষম কৰা বৈশিষ্ট্যসমূহে কেৱল কৰ্তনকাৰীসকলৰ সময় ৰাহি কৰাই নহয়, হাতেৰে কৰা প্ৰৱিষ্টসমূহ ভুল কম কৰে আৰু ইয়াৰ প্ৰভাৱ সকলো অংশীদাৰৰ ওপৰত পৰিব।

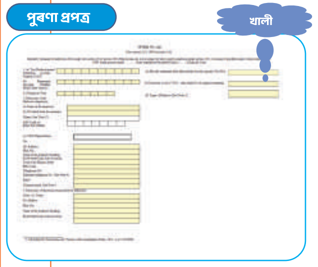

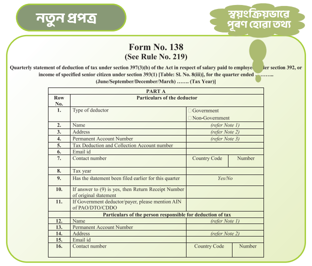

Sl. No.	Key Features in the New Forms	Benefits to the Stakeholders
2	The reporting of Tax details under three different columns earlier i.e. Tax, Cess, Surcharge has been merged into one single column of Tax in the new Form	This feature will ease compliance for the User and will lead to saving of time and effort for the user.

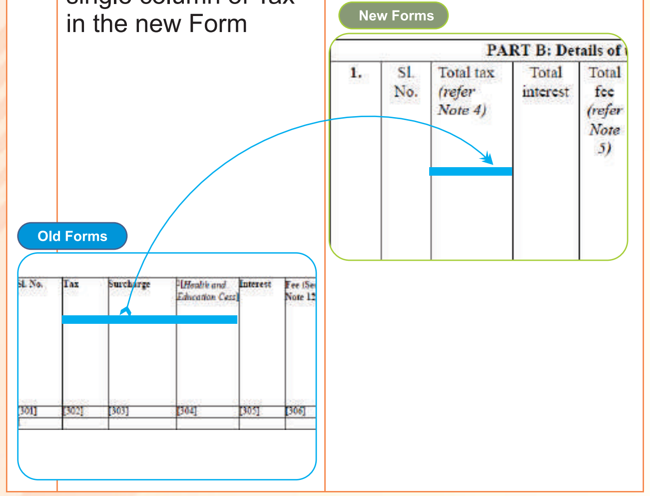

6 Periodicity of filing these Forms is :

Quarter	Period Covered	Due Date for Filing
Q1	April - June	31st July of the FY
Q2	July - September	31st October of the FY
Q3	October - December	31st January of the FY
Q4	January - March	31st May of the FY immediately following the tax year in which deduction is required to be made

Key benefits of new simplified Forms:

Enhanced convenience for taxpayers/deductors through Reduced and simplified fields with clear language.

Auto-populated fields and drop downs will reduce errors and ease the compliance procedure.

Increased convenience for taxpayers/deductors by way of removal of outdated and redundant columns.

Improved process clarity through smart forms to reduce errors and mismatches, leading to faster processing.

ATTENTION :

Forms applicable for FY 2025–26 (AY 2026–27) shall continue to be governed by the Income-tax Rules, 1962; accordingly, the quarterly TDS return for the 4th quarter of FY 2025–26 shall be filed in the erstwhile Form Nos. 24Q/26Q.

QR Code of "Samvaad" session :

For the benefit of the Taxpayers and deductors, the QR code of the link to the "Samvaad" session with the officer involved in drafting of the new Form, is given at the bottom of the brochure. This may be referred to for detailed discussion on the **Form Nos. 138 and 140** (erstwhile Form Nos. 24Q and 26Q).

QR Code of
Samvad Session on Form 138/140

INCOME TAX DEPARTMENT

Directorate of Income Tax

(Public Relations, Publications & Publicity)
6th Floor, Mayur Bhawan, Connaught Circus, New Delhi – 110001

March, 2026

@incometaxindiaofficial @incometaxindia.official @Income Tax India
@IncomeTaxIndia @Income Tax India Official

Disclaimer: This brochure should not be construed as an exhaustive statement of the law.
For details, reference should always be made to the relevant provisions in the Acts and the Rules

www.incometaxindia.gov.in

INCOME TAX DEPARTMENT

Income Tax Department

Central Board of Direct Taxes

Form Nos. 138 and 140 (Erstwhile Form Nos. 24Q and 26Q)

SCAN
DOWNLOAD
SMILE

NEW INCOME TAX FORMS: A USER FRIENDLY HANDBOOK
Form Nos. 138 and 140
(Erstwhile Form Nos. 24Q and 26Q)

BACKGROUND:

The Income Tax Department has introduced simplified tax Forms under the Income-tax Act, 2025, effective April 1, 2026, to improve ease of compliance for all stakeholders. The new Forms use simpler language, standardized pre-filled formats, and technology-driven processes to reduce errors and disputes.

As part of the "Taxpayer Information Series," we have selected frequently used Forms or those Forms that have undergone significant business process re-engineering. This brochure focuses on **Form Nos. 138 and 140** (Erstwhile Form Nos. 24Q and 26Q), quarterly TDS statement for payments of salary and other than salary. With 22.5 lakh original Form No. 24Q and over 50-55 lakh original Form No. 26Q filed annually over the last five years, simplifying these Forms aim to ease compliance for deductors, ensure accurate TDS reporting, and benefit taxpayers and the department alike.

1 Purpose of Form Nos. 138 and 140:

Form **No. 138** is a quarterly statement filed by employers to report Tax Deducted at Source (TDS) from salaries paid to employees under Section **392** and income of specified senior citizen under section **393(1)[Table: S.No. 8(iii)]** of the Income-tax Act, **2025.** Form **No. 138** is filed under Rule **219** of the Income Tax Rules, 2026.

Form No. 140 is a quarterly statement filed by deductors (other than salary deductors) to report Tax Deducted at Source (TDS) on payments made to Indian residents other than salaries — such as interest (other than interest on securities), commission, brokerage, professional fees, rent, and other specified payments under provisions of the Income-tax Act, 2025. **Form No. 140 is filed under Rule 219** of the Income Tax Rules, 2026.

2 Who should file:

Every person responsible for making payments to a resident on which TDS is deductible.

3 Structure of Form Nos. 138 and 140 as per Income Tax Rules, 2026:

Form Nos. 138 and 140 are structured into Part A (details of the deductor and the person responsible for deduction), Part B (details of tax deducted and paid to the credit of central government), and Annexures. Part A captures identification, contact, and filing details, while Part B covers tax amounts, challan/book adjustment details, and payment particulars of TDS deposited into Government account on such payments made.

Annexure:

Form No. 138 has three annexures i.e. Annexure I: Submitted for all four quarters, detailing the deductee-wise break-up of TDS during the quarter. Annexure II: Submitted only in the last quarter (Q4), providing detailed summary of the salary, deductions, and overall tax liability for the financial year. Annexure III: Submitted only in the last quarter (Q4), providing details of pension and interest income and net tax payable

Form No. 140 has a single annexure, filed for all four quarters, capturing deductee-level TDS information across multiple sections.

4 What are the documents required to file Form Nos. 138 and 140?

Following documents may be required for filing **Form Nos. 138 and 140:**

1. Copies of challans paid to the credit of central government.
2. PAN details of the deductees.

5 Key features of the new Forms and the benefits to the stakeholders :

Sl. No.	Key Features in the New Forms	Benefits to the Stakeholders
1	The New Forms are smart and user-friendly, offering ease of filing through auto-prefilled details from the TRACES profile, real-time validations, drop-downs and date pickers, API and database integration, checkbox-based verification, and standardized name and address fields.	The auto population and tech enabled features will not only save time for Deductors but will also lead to reduced errors that crept due to manual entries and impacted all stakeholders.